РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 23-го мая 1918. Ч. 61. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, May 23, 1918. No. 61.

ДОМАШНА ВІЙНА НА УКРАЇНІ.

Українська Центральна Рада істнує дальше. -- Гетьман Скоропадський організує проти неї війско.

Німці мають намір всю власть на Україні взяти у свої руки.

Перша американська армія у Франції числить около 200 тисяч.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НІМЦІ НАСИЛЬНО ВИВОЗЯТЬ З УКРАЇНИ СРЕДСТВА ПОЖИВИ.

Селяни палять збіже і ставлять завзятий опір.

ЛОНДОН, 20. мая. — **Безоглядні методи Німців, яких вони уживають при забираню средств поживи на Україні, стрічають на завзятий опір зі сторони зневіреного населеня,** як се доносить бездротна телеграма російського правительства, яку нині тут одержано.

На повітових зборах по цілій Україні ухвалюють спалити все збіже і всі прочі средства поживи. Проголошено, що дідичі є позбавлені всяких прав.

20.000 селян робило зусиля відбути в Києві свої збори, але Німці їх розігнали.

Генерала Скоропадського, самозванчого гетьмана, проголосили многі українські організації обманцем. Вони взивають нарід, щоби не слухав його приказів. Крім 100 жовнірів, з яких складаєть ся його прибічна сторожа, він не має жадних війск до свого ужитку.

Німці іменують всюди своїх власних урядників, підчас коли край терпить голод, нужду і неволю.

Російський звіт доносить, що тисячі людий робили зусиля утечи з України до Росії.

Членів Української Центр. Ради вважають зрадниками.

Майже ціле населене є зоружене. Зусиля Німців, щоби розоружити нарід, стрінули на сильний опір.

Місточка і села, як доносять вісти, **горять.**

Німці, подає дальше звіт, **вивозять до Німеччини всі засоби поживи, які лише попадуть в їх руки. На Україну нічого вони не привозять.**

Всі місточка, села, зелізничі стациї і вози стоять в темноті. Нема ні нафти ні сьвічок.

ДОМАШНА ВІЙНА НА УКРАЇНІ.

Німецькі війска одержали приказ здавити ворохобню.

БЕРНО, 21. мая. — **З ВОРОЖНЕЧІ ПРОТИ НІМЦІВ ВИТВОРИЛА СЯ ДОМАШНА ВІЙНА НА УКРАЇНІ.**

Німецький ген. Айхгорн, головний командант німецько-австрійських війск на Україні, одержав приказ здавити ворохобню.

Надіють ся, що німецькі військові власти візьмуть у свої руки цілковиту власть та що новоутворене правительство в Києві (правительство гетьмана і його кабінету) буде усунене. Німці, маючи цілковиту власть у своїх руках, будуть мати змогу посилати збіже і худобу до свого краю та накладати кари на убогих селян.

Доходять також вісти, що Німеччина оголосить небаром давні російські гроші неважними і заступить їх німецькими грішми, надаючи їм правну силу, через що змусить селян вимінювати давні російські гроші на нові.

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ІСТНУЄ ДАЛЬШЕ.

Ген. Скоропадський організує війско проти У. Ц. Ради.

МОСКВА, 18. мая. — **Українська Центральна Рада, законодатне тіло України, істнує дальше помимо донесень з німецьких жерел, які се заперечують,** як се доносять телеграми з Києва.

Війска, **які позістали вірні Раді, стережуть державних будинків.**

Ген. Скоропадський, самозванчий гетьман України, організує **проти Ради армію. Треба надіяти ся важних подій.**

Гетьман Скоропадський ранений підчас битви на улицях міста.

БЕРНО (Швайцарія), 21. мая. — Нині одержано тут вісти, що **ген. Скоропадський, який недавно проголосив себе гетьманом України, зістав тяжко ранений підчас битви на улицях в Києві.**

Війска, які позістали вірні давному протинімецькому правительству, облягали і кілька разів атакували палату гетьмана.

(Давнійші вісти, також урядово не потверджені, доносили, що ген. Скоропадського зранено підчас нападу в цїли його замордованя).

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ У ФРАНЦІЇ.

Вона має складати ся з двох корпусів і числити около 200.000 людий.

ВАШИНГТОН, 21. мая. — Вісти, які надійшли з Франції до департаменту війни, доносять, **що у Франції зістала зорганізована перша американська армія до военної служби на боєвім фронті.**

Перша **армія має складати ся з двох корпусів по три дивізії. Разом буде виносити сила армії около 200.000 людий.**

Ген. Першінґ заявив, що в міру прибуваня американських війск до Франції будуть творені з них нові корпуси і армії.

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

В ПРАЗІ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

Протинімецькі демонстрації Чехів і полудневих Славян.

ЛОНДОН, 20. мая. — **В Празї, столиці Чехії, проголошено воєнний стан. Поліцію і військову залогу скріплено.**

Сї зарядженя видано, як се доносить телеграма з Ціріху, **з причини протинімецьких демонстрацій, в яких брали участь Чехи і полудневі Славяни, підносячи оклики: „Нехай жиє Вільсон, Клемансо і Ллойд Джордж!"**

На представленю в чеськім народнім театрі виголошено промови, в яких бесідники остро виступали проти Німців і відновленя союза між Німеччиною і Австро-Угорщиною. Богато послів виголошувало бесіди, взиваючи товпу ставити опір аж до кінця, жертвуючи майно і кров за Чехію. Коли поліція замкнула театр, заворушеня перенесли ся на улиці міста. Полудневим Славянам, які брали участь в демонстраціях, приказано опустити місто. Товпа, співаючи патріотичні пісні, відпровадила їх на зелізничу стацію.

Строгі зарядженя в Празї.

АМСТЕРДАМ, 20. мая.—Триднєвне торжество в чеськім народнім театрі в Празї, як се доносять вісти з Праги, довело до подій, які носять характер державної зради.

Цивільні власти і поліція заповіли, що видадуть зарядженя осторожности, між иншим заборонять уладжуване зборів і походів. За ношене відзнак і лент ворожої барви будуть наложені кари. Власти загрозили закритем театру на случай, коли би подібні демонстрації повторили ся.

Часопись „Народні Лісти" закрито.

Людожерство в Австрії (?).

ЛОНДОН, 20. мая. — Часопись „Дейли Мейл" подає цікаві вісти про критичний стан поживи, який панує в Австрії.

Вістка доносить про два случаї „канібалізму" (людожерства), які власти задержали в тайні, не допускаючи їх до відома загалу. Кажуть, що голодуючі **робітники при газовні у Відни убили двох полонених і їли части їх тіла.**

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ДОЛЯ НІМЕЧЧИНИ ЗАВИСИТЬ ВІД УКРАЇНСЬКОГО ЗБІЖА.

Сьогорічні вигляди на жнива в Німеччині некорисні.

ЛОНДОН, 20. мая. — **Справа щодо поживи з України не дописала. Телеграми з Амстердаму і півурядові вісти з України потверджують попередні вісти, що запевненя, які зроблено німецькому народови щодо поживи в часі заключуваня мира, не здійснили ся. Противно, українські селяни не хочуть продавати Німцям збіжа, а в тімсамім часі ухвалюють на повітових зборах радше спалити або в инший спосіб знищити всі засоби збіжа і прочих средств поживи ніж віддати їх в руки Німців, яких вважають своїми ворогами.**

В дійсности одинокі засоби збіжа, які попали ся в руки Німців, є ті, котрі вони захопили у свої руки силою, підчас коли знова найбіднійші кляси, позбавлені сього одинокого жерела свого істнованя, мусять терпіти голод.

Що Німеччина потребує конче средств поживи з України, показуєть ся з півурядової вісти, яку одержано з Берліна, а яка доносить, що трох урядників з департаменту поживи удало ся до Києва, щоби прискорити транспорти поживи до Німеччини.

Берлінська часопись „Льокаль Анцайгер" признає, що **вигляди на сьогорічні збори збіжа і паші не є корисні та що правительство є приневолене полягати на Румунії і на Україні,** з котрих то країв вивіз поживи лише в малій части зістав переведений. Після донесень в часописях з **України одержано до половини цьвітня лише четверту часть сподіваної скількости збіжа, з чого дві треті части призначено Австрії.**

Усліва українського договору є в дійсности несповнені. Причина, задля якої Німеччина робить всі можливі зусиля, щоби дістати з України збіже, лежить в тім, що вона мусіла би зменьшити порції хліба ще перед половиною червня, то є заки прийдуть нові жнива. Правительство боїть ся, що дальше обмежене порцій хліба, могло би мати лихий вплив на населене і тому робить все можливе, щоби се оминути.

Стан поживи буде мати безперечно також вплив на воєнні операції на західнім фронті. З німецьких жерел доходять іменно вісти, що німецький головний штаб буде старати ся віднести на західнім фронті в часі перед днем 15. червня якусь більшу побіду, щоби в сей спосіб обнизити пригноблене, яке певно наступить з причини обнизеня порцій хліба.

КРИТИЧНЕ ПОЛОЖЕНЄ НІМЕЧЧИНИ ПІД ЗГЛЯДОМ ПОЖИВИ.

Німецький головний диктатор поживи в Києві.

АМСТЕРДАМ, 20. мая. — **Про тяжке положене Німеччини під зглядом поживи сьвідчить факт, що головний директор поживи для Німеччини, Вальдов, особисто удав ся до Києва, щоби прискорити траспорти поживи з України.**

Про недостачу поживи вказує також і те, що дідичі і селяни заявляють ся проти насиланя їм міських дітий в літній порі, як се було минувшого літа.

Стан щодо поживи є в Німеччині значно гірший ніж попередного року. Др. Лео Лянґштайн, визначний діточий лікар, каже:

„Ми не можемо малювати собі річий в рожевих красках. Нема найменьшого сумніву, що богато дітий починає терпіти з причини браку поживи. Наслідки недостаточного живленя є такі: втрата на вазї, лихий зріст і недокровність. Але се дало би ся в будучности направити. Однак у многих дітий проявляєть ся шкода, яка не дасть ся направити: хороба сухіт і вічне каліцтво".

Польща має доставити 100.000 штук худоби і 20.000 безрог.

ВАШИНГТОН, 20. мая.—**Щоби поправити трудне положене щодо поживи в Німеччині, німецькі військові власти рішили вивезти з Польщі 100.000 штук рогатої худоби і 20.000 штук безрог, забираючи їх в дорозі реквізиції,** як се доносять вісти зі Швайцарії.

Ще більше критично представляєть ся справа поживи в Австрії. Урядові вісти з Франції, покликуючи ся на німецько-австрійські часописи, доносять, що на останній конференції, яка відбула ся у Відни, виявлено, що зареквіровані средства поживи можуть вистарчити лише на виживлене Угорщини і армії, але Австрія може числити лише на свої власні жнива.

В Ірляндії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УВЯЗНЕНО 100 ПРОВІДНИКІВ ОРҐАНІЗАЦІЇ „ШІН ФЕЙН".

Жадають доказів на обжалуване їх о змову з Німцями.

ДОБЛИН (Ірляндія), 21. мая. — **В Доблині панує на зверх спокій.** На улицях можна стрітити громади людий, які живо дискутують про удар, який впав на орґанізацію „Шін Фейн".

Поверх 100 осіб з партії „Шін Фейн" увязнено. На місце увязнених провідників орґанізації, проф. де Валери і Ґрифіта, покликано безпроволочно Джана Мекнейла і Алдермана Кели. Оба уходили за членів, належачих до умірковаиого крила.

Шінфейнери остро критикують англійське правительство і жадають, щоби воно предложило як найскорше докази на істноване німецької змови в цїли викликаня революції в Ірляндії. Деякі зовсім отверто підносять, що англійське правительство видумало німецький заговір лише в тій цїли, щоби знищити орґанізацію „Шін Фейн". Вони відгрожують ся на случай, коли би англійське правительство не було всилі предложити доказів.

Який буде найблизший крок Шінфейнерів, годі збагнути. **Більшість умірковаиих членів заявляє, що вони не є пронімецькі, але протианглійські і проайриські.**

„Коли би, в дійсности показало ся, що правительство має докази, — говорять члени орґанізації, — тоді ми теперішних провідників усунемо, а виберемо нових. Але ми не сподіємо ся, навіть коли би показало ся се правдивим, щоби так богато стояло в порозуміню з Німцями".

Сї, що знають дуже добре відносини в Ірляндії, не хочуть бавити ся в пророків. Один з них сказав: „Я не знаю, чи се є бочка динаміту, яка чекає на іскру, чи ні".

Головна кватира орґанізації „Шін Фейн" отверта наново. Урядники подають до відома, що доси вже 48 головних провідників увязнено. Надіють ся ще дальших арештовань.

На Кавказі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Переговори з Туреччиною зірвані.

ЛОНДОН, 20. мая. — **Переговори в справі окремого мира між Кавказьким соймом і турецьким правительством, які розпочали ся в Батум, зістали зірвані з причини надмірних жадань зі сторони Туреччини.**

Турки розпочали новий наступ здовж цілого кавказького фронту і заняли місто Ван, як се доносить телеграма з Тифлісу. **Турки розпочали нову масакру серед Вірмен.**

Большевицькі війска заняли Петровск.

АМСТЕРДАМ, 20. мая. — **Російські большевицькі війска,** як се доносить телеграма з Царгорода, **заняли місто Петровск, 200 миль на північ від Баку.**

Большевики протестують проти турецьких насильств.

ЛОНДОН, 20. мая. — Російський комісар загр. справ вислав до німецького правительства протест слідуючого змісту:

„Підчас наступу турецьких війск на Кавказі вирізано немилосерно тисячами спокійне населене, між тим жінки і діти. Ми були приневолені підписати мировий договір в Берестю Литовськім, однак в нім зроблено застережене, що населене провінцій, Ардаган, Карс і Батум, має одержати повну свободу і право контролї своєї власної долї. Останні події вказують, що політики винищеня, яку ведено через послідних 10 літ, триває дальше.

„Відповідальність за насильства, поповнені на вірменськім населеню в провінціях, занятих турецькими війсками, спадає на правительство німецьке, якого безпосередна поміч уможливила Туреччині виконувати свою волю в тих околицях.

„Народний комісар заграничних справ рішучо протестує проти ограблюваня мешканців провінцій, Ардаган, Карс і Батум, з права самовизначеня. Комісар домагаєть ся, щоби скора і рішуча інтервенція зі сторони Німеччини положила конець масакрам і нищеню спокійного населеня".

Туркестан проголошено републикою.

КОПЕНГАГЕН, 21. мая.—**Російський конгрес саветів проголосив Туркестан републикою,** як доносять нинішні вісти з Москви.

(Туркестан обіймає територію 650.000 квадр. миль азійської Росії. Населене числить около 6 міліонів).

У Фінляндії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Диктатура у Фінляндії.

СТОКГОЛЬМ, 21. мая.—**Конституційна монархія є одинокою формою державного устрою для Фінляндії, заявив Свінгуфвуд, якого фінський сойм проголосив тимчасовим диктатором Фінляндії.**

Він заявив, що се є одинока дорога, яка забезпечить Фінляндії независимість і свободу.

В першім тижни фінської позички свободи закуплено бондів на 16 міліонів марок.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

„За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Розлад на Україні.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Вісти, які тепер приходять з України, є зовсім непотішаючі.

Гетьман, посаджений Німцями і обдарений королівською властию, не має ані сили ані впливу на Україні. Натомість Українська Центральна Рада, котру Німці позбавили власти, має ще стільки сили, що навіть може військо своє держати в Києві. Телеграми говорять, що гетьман Скоропадський має своє військо (вільне козацтво), а У. Ц. Рада має своє, через що в самім Києві приходить до боїв між обома військами. В тих боях навіть мав бути ранений гетьман Скоропадський.

Німці, очевидно, вдоволені сим станом на Україні, а особливо в Києві, бо, як подають телеграми, вони хотять „вмішатись" до домашних спорів на Україні і запровадити „порядок" в той спосіб, що передадуть усю власть на Україні в руки своїх військових властий.

Инші телеграми доносять, що розлад ширить ся по цілій Україні та що прибирає величезні розміри. Скрізь по Україні ведуть ся бої з німецькими наїзниками. Селянство з оружєм в руках протестує проти прусацького наїзду на Україну, а щоби зробити положенє наїзників трудним, палить збіже, аби не дістало ся в руки наїзників.

Вина за се недолю на Україні спадає на большевицьких і прусацьких наїзників, але ратунок з недолі є тільки в українських руках.

Українські провідники і весь загал українського народу повинні зрозуміти, що в недолі лише спільна і згідна акція українського загалу може помогти. Тепер пора, аби усі сили на Україні зєдинено до спільної завзятої боротьби проти спільного ворога.

Ані Московщина ані большевики в теперішну хвилю не є безпосередними ворогами України, бо Німці поставили границю між Україною і її північно-східним сусідом, а натомість самі всадовились на Україну і заступили її попередних ворогів.

Німці тепер з усякого розбиття на Україні лише користають, бо нібито заводять „лад", в дійсности заводять своє військове розбишацьке панованє на Україні.

Тепер ворогом України є Німеччина, разом зі своєю наємницею Австро-Угорщиною, а другим ворогом є внутрішний розлад на Україні.

Оба ті вороги тісно звязані зі собою і годі буде побороти ворога-наїзника, коли перше не зборе ся домашного внутрішного ворога — розлад.

Сподіваємо ся, що наші братя на Україні в сю грізну хвилю для вітчини ужиють всіх сил, аби поновно довести до єдности і спільної акції серед українського загалу.

Зєдиненими силами і завзятою боротьбою, хоч би і довгою, вони мусять побороти наїзника і прогнати його з рідного краю.

Чому українські селяни не дають збіжа.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Як звісно з телеграм, селяни на Україні не хотять продавати Німцям збіжа і навіть нищать його, а не хотять дати наїзникови за найбільші гроші.

Причин сього є дві. Перша політична: Українські селяни відмовляють ся давати Німцям поживу, зазначуючи тим свій протест проти наїзду чужинця на їх землі. Другою причиною є те, що гроші російські й инші на Україні не лише що впали на вартости, але не мають тепер для селян практичного значіння.

Коли було на Україні російське царське правлїнє, селяни мусїли продавати своє збіже і худобу для армії. Гроші брали вони і складали, але ті гроші не робили для них прислуги, бо за них український селянин не міг дістати тих річий, які потрібні в господарстві. Він не міг дістати одежі, обуви, домашних і господарських знарядів. Причиною того було, що слабий російський промисл обернено на военний промисл, а з причини війни на заході тодішної російської держави спинено головний довіз промислових виробів з Німеччини. Наслідок того був такий, що в Росії перед війною майже не було промислових виробів для селянина-хлібороба і він не міг їх дістати навіть за високу ціну.

По революції сї відносини не змінили ся, хиба на гірше.

Коли Німці наїхали на Україну, вони знали, чого українські селяни хотять в заміну за своє збіже. Вони знали, що гроший німецьких, австрійських або російських український селянин не хоче і давали йому американські або англійські гроші. Але знали й також, що він і тих гроший не приймить, як не зможе за них купити потрібних промислових виробів.

Однак німецькі промислові вироби під теперішну пору також переважно военні. Німці навезли того свого виробу доволі на Україну, а через транспорт військ, гармат і амуниції не могли привезти рільничих машин і знарядів, а таких виробів як наприклад обува не могли зовсім привезти, бо й у себе дома не мають.

Славний чеський учений професор Тома Масарик, котрий недавно приїхав до Злучених Держав, описує в одній своїй статї в американській часописи одну цікаву розмову з українським селянином про справу продажі збіжа, яка характеризує теперішні відносини в селах на Україні.

Професор Масарик каже, що по революції було коло Києва 50.000 чеського війська, яке повстало з чеських дезертирів з австрійської армії і хотіло помагати Росії й алїянтам. Збіже для того війська куповано по селах, але дуже тяжко було його дістати.

Один чеський офіцир, що хотів купити пшениці в українськім селі, так оповідав свою розмову з українським селянином:

Офіцир: Добрий день! Маєте пшеницю або жито на продаж?

Селянин: Певна річ. Маю доволі.

Офіцир: По чому продаєте? Я куплю усе збіже, яке маєте.

Селянин: Але я вам не дам збіжа за ваші гроші.

Офіцир: Чому? Ми маємо добрі російські гроші в сріблі і золоті. Ми Чехи і стоїмо тут воювати за вас.

Селянин: Можливо, але я не продам збіжа. Пощо мені ваших гроший? Я маю тисячі рублів, але мої діти і я мусимо ходити босі, бо за гроші не можна дістати ніде обуви. Дайте мені чобіт, одіня, дайте плуг, — то я вам дам свою пшеницю.

Офіцир: Але як ви мені не продасьте пшениці, то я прийду до вас з машиновим карабіном, убю вас і одначе заберу пшеницю.

Селянин: Робіть собі, як гадаєте, але я також маю машиновий карабін. Мій син привіз його зі собою, як покинув закопи на фронті.

Подавши сю розмову, проф. Масарик каже, що дійсно в многих случаях чеські жовніри мусїли воювати з українськими селянами, котрі не хотіли дати збіжа за жадну ціну. Такийсамий опір безперечно стрінули в українських селах і німецькі наїзники.

Ставаймо до праці!

А ще гірше спати, спати
І спати на волі
І умерти на вік віки
І сліду не кинуть ніякого:
Однаково, чи жив, чи загинув.
Т. Шевченко.

Тепер нам, братя українські іміґранти, не годить ся спати. Тепер, коли німецький кайзер заводить на рідній Україні правлїнє крови і зелїза, коли вириває в українського народу окуплену жертвами і освячену кровю героїв Волю, коли ціле на українську землю дикі орди Германїв, коли заводить на Україні автократичний, панський, шляхотський лад, — тепер наш сон був би непрощенним злочином. Так що-ж нам діяти? Неодин скаже, що ми задалеко від рідного краю, що ми за слабі, щоби можна зробити щонебудь доброго для України. А я Вам кажу, що се неправда. Бо ми можемо богато зробити для добра України, більше навіть ніж ми собі уявляємо. Але треба почати якусь обдуману працю. А лихо в тім, що ми нічого, **нічого** не робимо.

До мудрої праці треба єдности. Повторю те, що в нас повторяєсть ся тисячами разів, а до чого не стремить ся: **в єдности сила.** Сеї єдности в нас не було і нема. Але її треба тепер більше ніж колинебудь передше. Отже скажім собі серіозно словами Шевченка:

„Єднайте ся, брати мої,
у чужому краю" —
і єднаймо ся.

Не час тепер на партійні спори, на личні невзгодини, на конкуренцийну роботу, на ставлене колод під ноги одні другим, бо рідний край в небезпеці. Тепер час закинути всї спори, забути всякі межиусобиці; тепер час на єднанє. Невже нема в нас такої сьвятої любови до рідного краю, до рідного люду, щоби звела нас до спільної праці для України? Коли нема, то з яким лицем, яким правом сьміємо ми говорити про наш патріотизм, яке право маємо звати ся Українцями? Але безперечно є в наших серцях сильна любов до України. Вона може не спромогла показати ся в цілій своїй величи і силї тому, що привалена каменем ворогувань та упереджень. Відвалім сей камінь! А тоді побачимо, як богато добра можемо зробити для української справи.

А коли в нас нема ініціятиви, то дивім ся, що другі роблять, а що показує ся успішним, і робім тесаме.

Отже

скликуймо віча!

Та не ті віча, на яких сієть ся ненависть, на яких роздроблюєсть ся народну силу на части, на яких дешеві „патріоти" кричать, щоби кричати; але віча осяяні правдивою любовю України, віча, на яких кожде слово буде сьвідчити про наш патріотизм, віча, на яких кожда ухвала буде звернена до добра, до Волі, до незалежности рідного краю.

А співаємо на вічах „Ще не вмерла Україна", то ділом покажім, що доки жиє хоч би мала горстка Українців, доти не вмре стремлінє до увільнення України зпід чужого гнету. А ликуємо весело „Вже воскресла Україна", то покажім на ділї, що ми готові положити наше житє, наше майно, щоби Вона воскресла.

Перед двома роками сьвіт нічого не знав про Україну. Тоді наша робота була злучена з великими, можнаб сказати, непереможними трудностями. Тепер противно: увесь сьвіт знає про Україну. В пресі широко обговорюють українську справу. Цілий сьвіт знає, що німецький кайзер заводить на Україні правлінє насильства. Україна — кажуть — се друга Бельгія. Але ми ще більше знаємо про рідний край. Ми знаємо, що українська Галичина і Буковина — се одна велика руїна. Ми знаємо, що десятки тисяч наших братів невинно повисли на цісарсько-королівській шибениці. Ми знаємо, що десятки тисяч ще сьогодня конає в цісарсько-королївських тюрмах. І ми з того можемо знати, який пекольний лад хочуть завести німецький і австрійський цісар на українській землї.

Дотепер ми були погноєм для чужих народів. Чиж і тепер ми маємо бути помічниками німецькому кайзерови в його божевільних змаганях подоптати брутально демократію на цілім сьвіті, та всевладно запанувати над цілим сьвітом?

Німецький тиран вже, як знаємо, зломив українську демократію, настановив деспотичне правлінє, віддав усю власть в руки панам, шляхті, жидам. Проти сего насильства виступив український мужик. Тепер на Україні кровава боротьба. Баварська кавалерія і мадярські драгони вже може тратують українську землю. Хто годен точно сказати, скільки то вже пролилось української, хлопської крови? Хто може вгадати, скільки то Українців повисло на шибеницях? А скільки вивезено до Німеччини на тяжку невольницьку роботу? А скільки загнано в тюрми?

Чи годить ся нам супроти сего нечуваного насильства сидіти мовчки і дурити себе пустими надіями на красшу будучину?

Тому скликуймо віча!

А на вічах протестуймо!

Протестуймо проти німецько-австрійського пановання на українській землі!

Протестуймо проти ограбленя України зі свободи!

Протестуймо проти автократії, проти деспотизму, проти тиранії!

Покажім, що ми з цілим цивілізованим сьвітом ДО ДЕМОКРАТІЇ.

Се в першій мірі покаже сьвітови, що ті Українці, які свобідно можуть висказати свої бажаня, хочуть, аби німецьке панованє зникло з української землї; хочуть, аби весь сьвіт був вільний від небезпеки лютого кайзеризму! Се буде мати певні успішні наслідки.

А подруге, на вічах ми побачимо дорогу, якою нам треба буде йти, щоб причинити ся до дійсного Воскресення України. Треба праці між своїми і між чужими, треба гроша, треба посвяти! В нас се мусить знайти ся!

А надто може прийде час, що ми зможемо поїхати на Україну та з оружєм в руці проганяти австро-німецькі орди. Се є можливе. В нас знайдеть ся може кілька, може кільканайцять тисяч людий, які охотно підуть у бій за Україну. В такім можливім случаю та, хоч незначна горстка, причинилаб ся чимало для добра України. Се піднеслоб духа наших братів у рідним краю, се поставилоб українську справу між важними справами на мирових переговорах.

Се очевидно лише проєкт, який може й сам собою добрий, може лихий. Але коли ми будемо збирати ся на спільні наради, то в нас буде много проєктів, а зпоміж них виберемо такі, які найліпші, і після них попровадимо велику працю.

Тільки, на Бога, не спім! Сходім ся, радьмо ся, працюймо! Покажім, що ми вірні сини України. Покажім перед сьвітом, що ми жиємо і хочемо жити і хочемо волї рідній Україні.

Кілько нас є, всї як один муж до праці!

В Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Карахан міністром заграничних справ.

АМСТЕРДАМ, 20. мая. — Телеграма з Києва доносить, **що Карахана іменовано большевицьким міністром загр. справ на місце Чічеріна.**

Карахан був секретарем російської мирової делеґації підчас першої конференції в Берестю Литовськім. У розмові дня 26. лютого він заявив був, що Росія займе супроти аліянтів становище невтральної держави, додаючи, що Росія може хиба о стільки помагати Німеччині, о скільки воно виходить посередно через навязане з нею торговельних зносин.

Большевики жадають відкликаня французького посла.

ЛОНДОН, 17. мая. — **Коли французький посол в Росії, Нулен, буде приневолений большевицьким правительством опустити Росію, посли прочих союзних держав підуть його слідами і покинуть Росію,** як се доносить телеграма з Москви.

В урядових кругах російських надіють ся, що французьке правительство сповнить жадане большевицького правительства, в противнім случаю воно оголосить Нуленса звичайним французьким горожанином.

Большевицьке правительство зажадало ще перед місяцем відкликаня французького посла з причини промов, в яких він критикував політику большевиків.

300 анархістів перед революційним трибуналом.

МОСКВА, 20. мая. — 300 анархістів, яких арештовано підчас останних заворушень в Москві, буде поставлених перед революційний трибунал.

В місті панує спокій, але на головних улицях можна побачити численні патрулї зі зоруженими самоходами. Доми, в яких анархісти мали свої головні кватири вказують сліди куль.

Ґен. Семенов здобув місто Чіту.

ЛОНДОН, 20. мая. — **Ґен. Семенов, командант протибольшевицьких війск на Сибіри, заняв місто Чіту,** як се доносить пресова агенція з Москви.

(Місто Чіта лежить при сибірській зелізниці, 250 миль на схід від Байкальського озера; недалеко сього міста лежить стація, яка лучить сибірську зелізницю зі зелізницею амурською).

Знова поголоска про убите ґен. Корнілова.

МОСКВА, 17. мая. — Ґенерал Корнілов, бувший головний командант російських війск, погиб в битві з війсками савєта коло Катеринодару (на Кубани). Його 10.000 армія потерпіла пораженє і уступає назад.

Цар має поселити ся в Швайцарії.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 20. мая. — Бувший російський цар, Николай Романов, і його родина, маючи до вибору Швайцарію або Румунію, порішили поселити ся в Швайцарії, як се доносить вістка, подана у віденських часописях.

Большевицьке правительство мало на те згодити ся, однак поставило услівя, між ними найважнійше, а іменно, що цар не сьміє робити заходів в цїли повороту на царський престол в Росії.

Великий князь Николай Николаєвич утік.

ЛОНДОН, 21. мая. — Великий князь Николай Николаєвич, колишний головний командант російських війск, утік з Криму ще перед приходом німецьких війск, як доносить телеграма з Москви до „Ексчейндж Телеграф".

Бувший царевич тяжко хорий.

ЛОНДОН, 20. мая. — Бувший царевич, Алексій, який остав в Тобольску, лежить небезпечно хорий, як се доносить нинїшна телеграма з Москви.

Хочуть злуки протестантизму з православєм.

Заохочені промовою президента Вілсона, який обіцяв дати поміч Росії, провідники баптиської і протестантської церкви дискутують над справою уділеня духової помочи Росії.

З кінцем червня проектують вони скликати конференцію до Шікаго, на якій головним предметом нарад має бути справа союза західного протестантизму зі східним православєм, яке недавно в Росії відділено від держави.

В Румунії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Великі транспорти румунської поживи.

ЛОНДОН, 16. мая. — Берлїн надієть ся дістати з Румунії вже в короткім часї 150.000 овець і 50.000 безрог, а 100.000 тон збіжа в протягу місяця липня і серпня.

Другий міліон тон поживи.

КОПЕНГАГЕН, 16. мая. — Телеграма з Букарешту до „Фосіше Цайтунг" доносить, що з кінцем місяця цьвітня розпочав ся вивіз другого міліона тон поживи і паші з Румунії.

Румунські телеграфи під німецьким зарядом.

АМСТЕРДАМ, 17. мая. — На підставі мирового договору Німеччина обіймила контролю над телеграфами, каблями і стаціями бездротного телеграфу.

До Українців в Джерзи Сіті.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧЕР

всіх товариств, братств, сестрицтв і парохії в Джерзи Сіті, Н. Дж.,

відбудеть ся в середу, 29. мая б. р., о годині 8-мій вечером, в публичній англійській школі ч. 16, на розі улиць Вашінґтон і Сусекс.

В програму сего вечера входять промови кількох бесідників, продукції хорові і музичні, а також деклямації.

ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦНТ.

Весь дохід з сего вечера призначуєть ся на АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ.

Перші роковини основання Української Центральної Ради.

Дня 20. марта с. р. відбуло ся сьвяточне засідане Малої Ради, присьвячене першим роковинам основання Української Центральної Ради. Нижче подаємо за київською „Робітничою Газетою" справоздане із сього сьвята:

Засідане розпочало ся коло 8-мої години вечером. Саля засідань осьвітлена повним сьвітлом. Над столом президії на стіні — портрет Шевченка, прикрашений рушниками. У многих депутатів червоні квітки в петлицях. Народу сила; не тільки галерія переповнена, але і саля засідань, де заняті всі місця і проходи. На міністерських лавах Рада народних міністрів у повнім складі.

Серед урочистої тиші голова, проф. **М. Грушевський**, відкривав засідане отсими словами:

У. Ц. Рада зорганізувалася у сей день рік тому назад з представників усіх культурних і політичних організацій, була перевибрана в цьвітни, а потім і переформована злученем тих громадських організацій, які народжувались, і включила в себе раду селянських депутатів, військовий генеральний комітет і потім раду робітничих депутатів. Одначе визнаючи, що вона є орган тимчасовий, сурогат парляменту, вона хотіла передати свої уповаження Всеукраїнським Установчим Зборам. Але се її бажане не сповнило ся: настала відома трагедія і Установчі Збори були зірвані.

Проблема скликання Установчих Зборів стоїть перед нами і тепер ся справа буде вирішена за кілька день, коли буде вияснено, як стоїть виборча справа і чи можна буде скликати Установчі Збори. Як відомо, остання сесія Ц. Ради ухвалила скликати У. Збори, коли вже буде вибрана половина всіх членів.

Нині, коли пройдений у зв'язі з боротьбі шлях — за нами, спокійно можемо оглянути ся на ті здобутки, які на протязі одного року осягнула Ц. Рада. Вже сам факт, що вона, яко революційний орган, продержала ся один рік, являєть ся уніком, якого не можна побачити ніде у всесьвітній історії. З початку круг діяльности Ц. Ради був дуже вузкий, а потім з кождим днем щораз поширяєть ся і вкінці Ц. Рада перетворюєть ся в державне найвисше законодатне тіло. Авторитет Ц. Ради, яким вона користуєть ся серед людности нашої території, є найкрасшим доказом, що вона у своїй діяльности йшла шляхом збереження інтересів трудячих мас, рахуючи ся з реальними обставинами. Від політичної роботи перейшла вона до соціяльних реформ, земельного закона і до державної котролі над продукцією і вже сам сей факт ясно доказує, що Ц. Рада була дійсним пульсом, компасом української демократії на Україні.

У своїй діяльности Ц. Рада завсіди мала єдиний критерій, єдиний компас, се — інтереси трудячих мас, і які-б не були помилки і невдачі наші, співробітники Ц. Ради можуть із вдоволенєм оглянутись на пройдену путь і сказати словами поета:

„Ми не лукавили з тобою,
Ми чесно йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою".

Дозвольте, товариші, закінчити мою промову згадкою про память тих, хто не дожив до сьогоднішної урочистости нашої річниці, що славно загинули на своїм постерунку, бороначи рідну країну від ворогів, про Пугача, Зарудного, Бочковського і всіх инших. Дозвольте вшанувати (іх память повстанем з місць (всі встають) і нехай їм буде вічна память! (Оплески).

Представник Селянської Спілки, **Одинець**, в своїй промові намалював сумну картину невеселого настрою серед. селянства. Але всеж таки — кінчать промовець — я покладаю велику віру на інтелігентну силу, яка є у нас.

Новаковський промовляв від обєднаної жидівської соц. роб. партії. У муках родилась велика революція, кровю обливались її перші здобутки. Укр. Народна Республика повстала також з сих смертних болів, а згодом набрала вона сил і могутности і йшла своїм шляхом політичного розвою. І не вина У. Ц. Ради, що прийшлось її самостійно крок за кроком йти на протязі одного року, а се наслідок того централізму. Не час зводити політичних рахунків на роковинах сього органу України, який все перед всеї демократії, о скільки та дорога справедлива і неминуча. Але та трівка міцна основа, на якій у своїй роботі стояла Ц. Рада, ясно показує, що шлях діяльности, вписаний на її прапорі, відповідає інтересам трудового народу. Бажаємо, щоб усі партії стояли твердо і непорушно на тім міцним фундаменті, яким являють ся інтереси трудового народу.

В імени польської радикальної партії і демократичної централі говорить **Рудницкий**: Польська демократія від самого початку діяльности Ц. Ради брала живу участь і всіми силами її піддержувала. І коли тепер наша фракція перейшла до опозиції, то се не длятого, щоби вона протестувала проти роботи Ц. Ради, але тому, що питаня великої ваги для обох народів — справу Холмщини — вирішувала без представників польського народу. Ми твердо віримо, що справа з Холмщиною буде вирішена так, як се буде найкрасше для обох народів.

Представник російських с.-д. (меньшевиків), **Балабанов**, згадує той час, коли підчас побуту с.-д. міністра Церетелі в Києві наступила згода між російською і українською демократією. Хоч тепер порвали ся звязуючі нитки між обома демократіями, він вірить, що у будучині вони знову стрінуть ся у завзятій боротьбі усеї демократії з сьвітовим імперіялізмом.

Представник рос. соц.-революціонерів, **Скловський**, зазначує, що тільки рос. с.-р. партія єдина з усіх неукраїнських партій дала свого представника в колишній генеральний секретаріят. Далі Скловський не міг здержатись, аби не згадати про „нашествіє іноземного війска, яке прийшло забирати богатство України". (Шум і крики на галерях: „Неправда!" Проф. Грушевський взиває промовця, щоби здержав ся). На кінці Скловський говорив про необхідність скликаня Укр. Установчих Зборів.

Представник української соц.-революційної партії, **Ісаєвич**, звертаючи ся до минувшої історії діяльности Ц. Ради, вказує на ту визначну і керуючу ролю, яку відограла фракція укр. соц.-революціонерів. Усі політичні і соціяльні здобутки, які були головним полем роботи Ц. Ради, являють ся плодом головно сеї партії, яка представляє собою найбільше число трудових мас України. І се наша гордість і заслуга. Тим твердим, прямим шляхом підемо далі. Вправді тепер насувають ся темні сили і загрожують здобуткам революції, але ми віримо, що обєднаними силами всіх соціялістичних партій не позволимо відібрати від трудових мас того, за що на протязі одного року кровю і своїм житем заплатив трудовий нарід України.

Гольдман від жидівської партії „Поалей-Ціон" говорить: Українська революція застала укр. демократію непідготовану, несьвідомою тих великих завдань, які чекали свого сповнення. Поява большевизму — се брак національної сьвідомости серед українського народу. І коли тепер його нема, то укр. демократія витримала перший іспит своєї національної сьвідомости. Тепер лишаєть ся одно — не впадати у національний максималізм, що рідко помічаєть ся у деяких кругах української громадянства. Творча робота, яка жде українську демократію, можлива тільки при співділаню усіх народів України, і ми віримо у розум її, що вона се зробить.

Представник українських соціялістів-федералістів, **Кушнір**, говорить: Волею судьби на чолі відродження України стала Ц. Рада, яка за минувший перший рік свого істнованя зажила широкої слави не тільки у своїх друзів, але й ворогів. В західній Европі Ц. Рада теж має великий кредит і то не тільки у дружних державах, але й у ворожих, і знають про неї не тільки в Росії, але й у всій Европі та в широкім сьвіті. Далі Кушнір, спиняючись на напрямі праць Ц. Ради, каже, що вона платила дань максималізмови не тільки в національній, але і в соціялістичній частині своєї праці. Промовець остерігає Ц. Раду від сего шляху: Не забувайте, каже він, що в національній сфері ми знайшли піддержку хоч і зо вні, а в соціяльній сфері нїхто нам сеї піддержки не дасть. Дальше заявляє, що партія У. С. Ф. ніколи не йшла шляхом максималізму і закликає найти шлях, яким можна було б зберегти здобутки революції. На Україні виростає нова сила. Ся сила — капіталізм, який несе поступ і розвій. Ми мусимо визнати, що ні одна країна не може розвивати ся без торгу й промисловости, без буржуазії. Час уже зрозуміти, що відштовхнути буржуазію від кермованя житєм України ніяк неможливо. І У. Ц. Рада, сей наш парлямент мусить так бути зреорганізований, щоб у нїм взяли участь всі міста, земства, буржуазія, селянство, робітництво, соціялістичні партії — всі повинні спільно кермувати житєм. Я бажаю і вірю — кінчає промовець — що Ц. Рада стане на такий ґрунт, на шлях тверезої політики.

Представник „Бунда", **Рафес**, каже, що здобутки революції і соціялізму загрожені націоналістичною реакцією.

Представник укр. соц.-дем. роб. партії, **Порш**, говорить: Минув рік, як з ініціятиви У. С. Д. Р. П. заклалась Ц. Рада і стала на чолі українського руху. Не пройшло і року, як вона створила суверенний український нарід. (Оплески). Боротьба за суверенність українського народу була провідною думкою політики Ц. Ради. Сила міжнародного становища в нутрі Росії ставила альтернативу: або гнити колодою, або жити. Ц. Рада вибрала останній шлях. Вона була арфою, на якій грала велика хуртовина революції. Наша партія ще у свій час говорила, що принцип соціялізації, заснований на знищене великих хазяйств а не землевласників, розколе селянство і поведе знову до „чорного переділу". Ми кликали тоді до обережности; кликали пануючі партії не рубати того сука, на якім вони сидять. І що-ж? Тепер можемо вже сконстатувати, що наші застереження здійснюють ся: вже чують ся голоси, що пора „соціялізацію націоналізувати", щоб не зруйнувати основи держави. Кінчає промовець закликом до єднаня, до спільної праці, до створення III-го Інтернаціоналу. (Довгі оплески).

Сиркін витає Ц. Раду від фракції сіоністів.

Останний промовляв президент міністрів, **Голубович**: Минув рік, як двоголовий орел перестав клювати живе тіло нашого народу. Нарід прокинув ся, ожив, обновив ся. Укр. Ц. Рада — се той живчик, який не перестав бити ся разом з народним серцем. Заслуга Ц. Ради не тільки в тім, що вона кинула клич в маси, але і в тім, що уміла прищіпити масам сі клич. Нарід іпов за нею, як за своїм дороговказом на протязі одного року, і ми віримо, що на далі йти-ме і піддержувати-ме усіми силами на далеке будуче.

На сім ювилейнім засіданє Малої Ради покінчило ся пізно в ночи.

УКРАЇНСЬКЕ ТОВ. „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ" В НЮ ЙОРКУ

— відсьвяткує —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26. МАЯ 1918 Р.

15-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ СВОГО ІСТНОВАНЯ

в Укр. Нар. Домі, 217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. И.

Програму концертову виконае Український Хор в Ню Йорку.

Дірігент п. М. Гундич. Музика тов. ім. Лисенка.

Початок точно о 5-ій годині пополудни.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ.

Вступ: І-рядні крісла 75 ц., ІІ-рядні 50 ц., разом з гетчеком.

Українська Громадо! Товариство „Запорожська Січ" в Ню Йорку запрошуе всі товариства і братства, як також цілий український загал міста Ню Йорку на звеличане 15-ти літного ювилею свого існованя.

ПРОГРАМА:

ЧАСТЬ ПЕРША.

1. „Star Spangled Banner" (Американський Гимн) John Stafford Smith .... хор мішаний
2. Привітна промова .... п. В. Лазута
3. „Ой щож бо то тай за ворон" .... хор мужеський
4. „Не співайте мені сеї пісні", Д. Січинський, сопранове сольо .. п. Ю. Корецька
5. „Українська Шумка", фортепянове сольо .... п-на О. Кулик
6. „Кавказ", Шевченка, деклямація .... п-на Горуцка
7. „Ой летіла зазуленська", Ф. Колесси .... хор мішаний

ЧАСТЬ ДРУГА.

8. Відчит .... П. Деревянко
9. „Гамалія", Біликовського .... хор мужеський
   Барітонове сольо, п. П. Дмитрук, деклямацію виголосить п. В. Чіхрай.
10. „Pierret Serenade", J. Kubelik-a, скрипкове сольо, відограе .. п. Д. Опришко
11. „Верховино", М. Лисенка .... хор мішаний
12. „Із книг Кааф", І. Франка, деклямація, виголосить .... п. В. Чіхрай
13. „Кобза", Г. Давидовського .... хор мішаний

До концерту буде уживати ся Steinway Piano.

Українці міста Ню Йорку! Українське товариство „Запорожська Січ" в Ню Йорку підпирае матеріяльно своїх членів і ширить просьвіту між українським загалом в метрополії Злучених Держав Америки. Воно своїми представленями, концертами і відчитами зуміло вказати українському загалови дорогу до просьвіти і скріпило його дух до праці на народній ниві. Як раз тепер трафляесь нагода, коли то кождий Українець може стати членом сього великого та заслуженого товариства. З нагоди 15-ти літного ювилею його істнованя, буде приниматись нових членів без вступного через один місяць, до Українського Народного Союза після статута.

Товариство переводить мітінги в Укр. Нар. Домі кождої другої пятниці по першім. — Членська місячна вкладка виносить всего 50 центів. Вразі недуги, член одержуе запомогу в сумі $6.00 тижнево. Вразі смерти члена, його родина або кревні одержують $100.00.

Не тратьте нагоди, а ставайте в ряди — лучіть ся, бо в злуці сила.

60-62 КОМІТЕТ.

До Відома Всім Січам і Соколам

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В неділю, дня 14-го липня [July] с. р.

відбуде ся

Друге Січове Сьвято

в память нашого незабутого Батька ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Се Сьвято устроюе Нюйорська „Січ" ім. Богд. Хмельницького, відділ 1-ший С. О. У. в Злучених Державах

в "BELVEDERE PARK", Junction Avenue,

NORTH BEACH, L. I. NEW YORK.

Січи і Соколи в околици Ню Йорку обовязані приготовитись як слід до чинної участи в **Січовім Сьвяті** як також до виступу у вільних вправах. Котра „Січ" не зголосить ся до участи в Січовім Сьвяті найдальше до 1-го липня 1918 р. буде уважатись її за нездару. Січи або Соколи з дальших околиць повинні що найменьше вислати своїх делегатів на Січове Сьвято. На тім **Січовім Сьвяті** відбудесь також вручене **Січового Прапора.** Дальші справи про Січове Сьвято будуть поміщені в українських часописях. По всякі інформації щодо **Січового Сьвята** пишіть на адресу. 57і61

"SICH", 34 E. 7th St., New York City, Sc'y O. Hyza.

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Клюб ім. Ів. Франка в Перт Амбой

— урядже —

в неділю, дня 26. мая 1918 р.

КОНЦЕРТ

в память дво-літної річниці смерти Івана Франка, при ласкавій співучасти двох хорів Боянів з Перт Амбою і Картерет.

ПРОГРАМА:

„My Country" .... хор і публика
1. Вступне слово ....
2. „Далека Ти а близька нам" .... хор
3. Деклямація .... д. Вас. Геба
4. а) „Слава йому слава", б) „Кровава луна" .... хор
5. Деклямація .... д-а Елена Мощар
6. Дует „Люблю дивитись" .... д-а Ю. Зволинська і д-а Ю Грабарева
7. „Широкий луг" .... хор
8. Відчит про Івана Франка .... д. Мик. Величко, співред. „Свободи"
9. „Думи мої" .... хор
10. Деклямація .. д. Вас. Дмитрів (мол.)
11. Дует „Де Ти бродиш, моя доле" .... д-а Ю. Зволинська і д. А. Бажан
12. Деклямація .... д-а Елена Гаврилко
13. „Пісне моя" .... хор
14. Деклямація .... д. Т. Гураль
15. „Минули літа молодії" .... хор
16. Закінчене .... „Ще не вмерла".

Дірігент хорів дякоуч. д. Ст. Грабар.

Галя під ч. 725 Стейт стр.

Початок о годині 7.30.

Ціни місць 50, 35 і 25 цнт.

На сей патріотичний концерт запрошуе всіх місцевих і замісцевих Вп. Родимців сердечно

60-61 Клюб ім. Івана Франка.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

ГАМТРАМК, МІШ.

Місцеве Співацьке Товариство Івана Котляревського

устроює

в неділю, 28. мая 1918

в галі „Української Хати"

ВЕЛИКИЙ ВОДЕВІЛЬ

В склад програми входять хори мішані, мужескі і прекрасні дівочі дуети, соля і деклямації.

Монольог п. І. Шеремети.

Веселий куплет п. А. Атаманця.

Монольог зі співом п-ни К. Олексівни.

Приграватн буде добірна музика.

Підчас кождого виступу сцена буде украшуватись ріжними красками сьвітла при помочі „спат лайт".

Крім того буде комедія в 2-ох актах рухомих образів.

Початок о год. 7-ій вечером.

Вступ 35 і 25 цнт.

Хто хоче гарно забавитись і повеселитись, хай прийде а непожалуе. 60-1

НЮАРК, Н. ДЖ.

Товариство Богдана Хмельницького, від. 138 У. Н. Союза в Нюарку, Н. Дж. устроює

ЮВИЛЕЙ

десять-літної річниці свого заложеня

ПОЛУЧЕНИЙ З КОНЦЕРТОМ

в суботу, дня 25. мая 1918 р.

В COLLOSSEUM HALL,

457-459 Springfield Ave., Newark, N. J.

По концерті красна забава.

Початок о годині 7-ій вечером.

ВСТУП 15, 25 І 35 ЦЕНТІВ.

59-61 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Українське товариство „Теребовельська Поміч" в Ню Йорку, Н. И.

устроює

В СУБОТУ, 25. МАЯ 1918 Р.

ТРЕТИЙ РІЧНИЙ БАЛЬ

В LIBERTY HALL,

257-263 E. Houston St., New York, N.Y.

Перворядна музика п. М. Миколаєнки.

Поачток точно о год. 7. вечер.

Вступ з гет-чеком 35 цнт.

Українці і Українки! Кому лежить на серци щоб піддержати наше українське запомогове товариство, то просимо вас всіх як з Ню Йорку так і з околиці прибути на сей третий річний баль з своїми знакомими. Підчас балю буде ся принимати нових членів без вступного, тому користайте з нагоди.

За добру забаву ручить

61 **Комітет.**

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ В СІМОР І ОКОЛИЦІ

ЗАХОДОМ УКР. ТОВ. „ПРОСЬВІТА" в Сімор, Конн.

відограе ся театральне представлене

СВАТАНЕ НА ГОНЧАРІВЦІ

українська оперета в 3-ох діях

в неділю, дня 26. мая 1918 р.

в Польській гали при Савт Мейн стр., Сімор, Конн.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Прокіп Шкурат, обиватель з за Лопані .... п. П. Фатула
Одарка, його жінка .... п-ні М. Гвут
Уляна, їх дочка .... п-на Т. Підличчак
Олексій, крепак .... п. В. Процик
Павло Кандзюба, обиватель з за Харкова .... п. А. Бомба
Стецько, їх син .... п. І. Зелик
Осип Скорик, одставний салдат .... п. Д. Грабар
Тиміш, обиватель з Заіковки .... п. І. Адамяк

Діється ся в городі Харкові на Гончарівці

Представлене розпічне ся точно о годині 6.30 вечер.

ВСТУП 50 і 35 ЦНТ.

Українська Громадо! Щоби задоволити прибувших гостий, тов. „Просьвіта" постаралось о відповідні сили аматорські щоби сю штуку віддати після думки автора. Наше товариство не дивлячись на великі розходи старасть ся її віддати так щоби всі гості були задоволені Прийдіть всі у кого бєть ся українське серце, щоби побачити сю гарну комедію а певно не пожалуєте. До численної участи запрошує

61 Уряд тов. „Просьвіти".

БАЙОН, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ БР. СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ від. 81 „Провидіня" в Байон, Н. Дж.

— устроює —

ПЕРШИЙ МАЙОВИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 25. мая 1918 р.

в гали Ів. Майдаша, 94 Іст 21. ул., Байон, Н. Дж.

Початок о годині 6-ій вечером.

Тікет для мущин 35 центів. 61

СИГНАЛИ НЕБЕЗПЕКИ.

Чи встаєте рано так змучені, як колибисьте були по тяжкій денній праці? Чи Ви є зле настроені і денервуєте ся? Терпите на безсонність, брак апетиту і енергії, брак заінтересованя, змагаючий занепад? Ніхто не може тих сигналів небезпеки, висиланих через природу не запримітити. Сейчас належить йому запобігти, то є вичистити жолудок і привернути правильне ділане органів травленя. Трінера Американський Елікоір Гіркого Вина сим ліком що привертає правильний стан. Се є науспішнійший а рівночасно дуже лагідний лік, котрий якраз тепер в маю і в червни найліпше усмиряе всі забуреня жолудкові. В аптиках $1.10 — Трінера Лініменти є знаменитим ліком на ревматизм, невральгію, болі в хребті, звихнене, опухнене і т. д. В аптиках 35 і 65 центів, почтою 45 і 75 центів.

JOSEPH TRINER CO.,

фабриканти ліків.

1333—1343 S. Ashland Avenue, Chicago, Ill.

Вже вийшла з друку народна драма зі співами в 5. діях

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Ціна за примірник 30 цнт., за 15 примірників $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

РОДИМЦІ!

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союза, бо се одинока і найбільша українська організація в Америці.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N.,

P. O. Box 76. Jersey City, N. J.

Добрий БУЧЕР

найде добре платне місце в бучерни, де обслугуєсь Українців, Поляків і других Славян. Пожаданий Українець. Голоситись сейчас до

K. KIRCZOW,

68 Greene St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Друкарня „Свободи" потребує **ФАХОВОГО СКЛАДАЧА** до робіт „джабових". Платня після умови. Зголошеня просить ся адресувати до адміністрації „Свободи". 61—

НА ПРОДАЖ українська ґросерия і продажа вудженин (Grocery and Delicatessen), в добрім місци, бизнес вироблений, серед своїх людий. Великий засіб товарів, рент малий, урядженя гарне і нове. Ціна приступна. Голоситись під число

410 E. 5th St., New York, N. Y. 61-63

Пошукую сестри **ОЛЬГИ АЛІСКЄВИЧ,** з села Зарваниці, пов. Підгайці. Має перебувати в Балтімор. Хто би о ній знав або вона сама, зволить зголоситись на мою адресу: 61-63

JOHN ALESKEVYTCH,

72 Clippert Ave., Detroit, Mich.

Пошукую сестри **ПАЛАЖКИ МАЗІЙ,** з села Гнилички малі, пов. Збараж, Перебувала в Ню Йорку. Голоситись на адресу: 61

TYMKO MAZIY,

1090 Dack St., Easton, Pa.

ПЕТРО УГАЧ, родом з Ілинець, пов. Заболотів, Гал., зволить зголоситись до адмін. „Свободи" по лист від свого брата Николая з італійського полону. 61-2

ЗМІНА АДРЕСИ. Подаю до загального відома інтересованим, що моя теперішна адреса є слідуюча: 61

JOHN BOYKO,

49 Green St., Bridgeport, Conn.

Пошукую своєї сестри **СТЕФАНІЇ ДУТКІВНОЇ** з міста Снятина. Перебувала в Бріджпорт, а тепер має перебувати в Філядельфії. Хто би о ній знав або вона сама, прошу зголоситись на адресу: 60-2

K. TOMASH,

37 Cross St., Boston, Mass.

В важній справі пошукую свого брата **МИКОЛУ ПИЛИПІВ,** з села Струтин нижній, пов. Долина. Довгий час перебував в Нюарку, Н. Дж. Прошу зголоситись на адресу: 60-62

DMITRO PYLYPIW,

97 Garden St., Newark, N. J.

УКРАЇНЦІ! Я змушений виїхати і спродаю три льоти в добрім місці, 15 мінут від Перт Амбой, Н. Дж. Текс заплачений. Одинока нагода набути льоти за половину ціни. Хто перший, той не пожалує. 60-2

GABRIEL DANCHAK,

34 Arthur St., Clifton, N. J.

ЛИШЕ ДЛЯ МОЛОДЦІВ

Вішлемо 5 фотографій найгарнійших женщин за 20 цнт. сріблом або марками. За вдоволене ручимо. 59ч71

EAGLE SALES CO., Room 1501,

277 Broadway, New York, N. Y.

МАРІЯ ВАЛЄВСЬКА

СТАРОКРАЄВА АКУШЕРКА

39 Ave. A, (cor. 3rd St.) New York, N.Y.

поручае П. Т. Землячкам свої услуги. Робить також масажі і ставляе баньки.

МАҐІЧНІ ПРИБОРИ, КАРТЯНІ ШТУКИ,

забави домові і театральні. Цінник висилаю за одержанєм 4 цнт. 48-83

S. JANOWSKI,

3104 N. 15th Street, Philadelphia, Pa.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

посідає у своїм складі книжки ріжного змісту. — Коли ні, то пишіть сейчас по цінник книжок, залучаючи 3-центову марку на пересилку на адресу: 59—155

SICHOWY BAZAR,

34 E. 7th St., New York, N. Y.

5 артистично виконаних портретів найгарнійших женщин в ріжних позах вартости 50 цнт. і катальоґ ріжнородних цікавих і займаючих річий, вишлемо кождому за одержанєм 10 центів сріблом або марками. Задоволене ґарантоване. 58ч67

MRS. L. PIASECKA,

205 E. 14th St., New York, N. Y.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотоґрафічні репродукції з житя ҐАРНИХ ЖЕНЩИН чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Висилаєсь в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або моні-ордером.

OWENS PUB. CO., Dept. P.,

152 W. 14th St., New York, N. Y.

Коли чоловік є хорий

то першою річчю, яку він хоче знати є де знайти доброго лікаря".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних специялістів за якими шукалисьте без страти часу і гроша на инших лікарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лікар є дуже обережний в видаваню діаґнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно нащо Ви хорі. Його заведене є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналізи крови, хемічної аналізи мочи, оглянена лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслідів докладного розслідженя недуги мущин, неможливим є помилка.

Лікар скаже Вам яка є уміркована ціна за лічене. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лікаря, навіть може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до него. 21-33

Його інституція має кождий найновійший апарат до оглядання хорих: Статік, Ґальванік, Фарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгалаторіюм, Електрік Осцілляторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер; в неділі від 10-ої рано до 1-ої попол.

МОЖЕ НЕ ПОДОБАЄТЬ СЯ Українцеви дещо в „Свободі", то тоді не треба прилюдно ганьбити своеї ґазети, бо вона своя; зате добре написати до редакції, що осьто мені те а те не подобаєть ся, а рівночасно треба подбати про зріст ґазети. Коли „Свобода" буде мати богато передплатників, тоді знайде і найліпших робітників, які вдоволять усіх читачів. І тому треба конечно приєднувати нових передплатників „Свободі".

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ II МОЖНА НАЙТИ,

і вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR Dr. ALDEN 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В неділі від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддаєтеся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, закінчать Ваш терпіння і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне урядженє. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через носпішне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінєню найновійших метод у лічені.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болі в крижах, втрату памяти, бите серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болі голови, хрощі, привиди, ослаблене членів тіла; боляки, скірні викиди, катар, пече Вас горло, болі жолудка і в крижах, болі горла, горячку, запір, ревматичні болі, прищі? Сі як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часі. Я лічу сам причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволікане є небезпечне. 77-89—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли ви терпите на нову або застарілу хоробу і не дістали жадної помочи у специялістів,

Прийдіть до мене — а я доведу до результату

скоро, тревало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного специялїста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що Ви вступили на дорогу яка веде до здоровля.

Коли Ви терпите

хронічні болі голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомаганя жолудка і кишок, невральґічні болі, виступи на язику і запір. Прийдіть до мене. Найновійші і признані наукові методи лічення при застосованю ЕЛЄКТРИКИ І ВДИХУВАНЯ запевнять Вам по всі часи можливі успіхи.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ

146 East 14th Street, Напроти Tammany Hall NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полуд. дише

ОСІБНИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

DRELICH BROTHERS COMPANY,

352 MONTGOMERY ST. (cor. Monmouth St.), JERSEY CITY, N. J.

Ваш кредит є добрий!

СКЛАД ҐРАМОФОНІВ І РЕКОРДІВ

з найліпшої фабрики

COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY

у всяких цінах від $18.00, $30.00 і $45.00.

Також маємо у нашім складі великий вибір рекордів українських, російських, польських, анґлійських і. т. п.

Наш склад є отворений кождого дня від 8. рано до 10. вечер; в неділі до 3-тої попол.

NEW PERFECTION OIL COOK STOVES

Будьте патріотичні і уживайте вигоди.

Щадіть вугле і дерево, заступаючи їх печию NEW PERFECTION OIL COOK STOVE і нафтовим олійом —все видатним і дешевим. Уникайте злишної праці яку завдає сьміте з угля, дерева і попелу та чаду. Держіть Вашу кухню в холоді і варіть на сій печи всякі страви, бо чисту і густу полумінь на NEW PERFECTION печи можна кождої хвилї після потреби наряджувати — подібно як газ — палити і гасити.

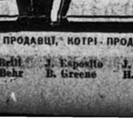
3,000.000 NEW PERFECTION печий становлять вигоду кухонну, щадячи угле, гроші і працю для многих американських жінок.

Чомуб і Ви не мали сим користуватись?

Печі є вироблені з 1-2-3-4-ма огнищами, разом або без верхних сховків і братруp.

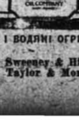
Спитайте у Вашого продавця про New Perfection Нафтовий і Водяний огрівач.

Уживайте Aladin Security Oil — все видатний і дешевий.

Standard Oil Company (New Jersey)

Newark, N. J.

ПРОДАВЦІ, КОТРІ ПРОДАЮТЬ І ПОРУЧАЮТЬ NEW PERFECTION КУХОННІ ПЕЧІ І ВОДЯНІ ОГРІВАЧІ В JERSEY CITY, N. J.:

F. D. Brill, L. S. Behr, J. Esposito, B. Greene, J. Joseph, H. E. Lutjen, J. S. Menagh, Siegel's Bazaar, J. B. Schroll, J. T. Sack, Stone Bros., S. T. Hunt, Sweeney & Higgins, Taylor & Moran

ДОПИСИ.

З JERSEY CITY, N. J.

Відозва до всіх Українців, походячих з села Виспи, повіт Рогатин, Галичина.

Ми низше підписані зібрали ся на мітінґу в домі Івана Леми, 70 Ґрін стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж., і ухвалили нести поміч для свого села — для бідних, потерпівших через війну. Отже вибраний на тім мітінґу комітет відносить ся з просьбою о поміч до всіх родимців з Виспи, які пробувають по других містах, як: Перт Амбой, Стейнелтон, Ню Йорк і т. д. Просимо усіх: допоможіть нам се зачате нами діло довершити, щоби ми не завстидали ся перед другими людьми, бо з других сіл люди вже мають сотки на ту ціль. Допоможіть, Родимці, утерти сльози бідним сиротам, вдовам і калїкам, котрі і за нас кров свою проляли і може всю надію покладають на нашу поміч. Може вони з голоду гинуть, голі, босі ходять і даху над головою не мають. Хто-ж їм більше має помочи, як не ми? Нам тут з ласки Божої не зле поводить ся. Ми більше грощий тратимо на непотрібні річи, тож мислимо, що на добру ціль ніхто не пожалує пару центів дати, бо і Бог приказує голодного накормити, а нагого приодїти. Милосерним жертводавцям Господь Бог стократно нагородить.

Берім ся разом до діла, щоби ми могли як найлїпше се діло довершити. Длятого подаємо всім інтересованим до відома, щоби прибули як найчисленнійше на збори, що відбудуть ся в неділю, 26. мая, в домі Івана Леми, 70 Ґрін стр., Джерзи Сіти. Маємо обговорити дуже важні справи.

На відбувші ся збори дня 19. мая прибули отсї члени: Андрух Паращук, Григорій Райнгарт, Григорій Гасій, Петро Готра, Олекса Лема, Федь Бережанський, Іван Чмир, Григорій Будник, Федь Кароль, Яцко Кулинич, Іван Лема і Григорій Готра.

До комітету вибрані отсї: Григорій Райнгарт, предсїдатель; Андрух Паращук, касієр; Григорій Готра, секретар; Петро Готра, заст. предс.; Олекса Лема, заст. кас.; Григорій Гасій, контрольор.

Комітет.

З NEW YORK, N. Y.

Театральне представлене.

Заходом драматичного кружка укр. тов. „Просьвіти" в Ню Йорку відограно дня 18. мая б. р. в Арлїнґтон Гол театральне представлене „Ручники", сценїчна картина з селянського житя в трох діях, зі співами, написав Всегоріїв. Само представлене випало досить добре. Аматори пописувались на сценї так, неначе би справді вони були правдивими артистами. Хочу їм однак звернути маленьку увагу, а іменно: деякі з аматорів не вміли добре своїх роль і се власне трохи пошкодило виставі.

Таких блудів не богато було, однак я думаю, що кождий аматор мусить знати свою ролю добре. Хто ролї добре не знає, чи не вміє, то не повинен виступати на сцену, бо часом представлене всї аматори грають добре, але трафить ся один, що ролї не вміє, і тоді цїле представлене тратить свою вартість. Ролї не треба учити ся на память, як н. пр. учимо ся якої деклямації, або „Отче наш". Ролю треба знати, значить вивчити ся поодиноких речень так, що коли суфлєр підповість перше слово, то аматор повинен решту реченя сам знати. Притім мусить ся памятати на кожді виклики, питаня, павзи, кропки і т. п., бо без того ніяк не можна грати ролї. І се власне найбільше псує нераз цїлу штуку, що аматор, хоть знає ролю на память і рухи добре виконує, так що-ж, коли він не знає, як говорити... Бо замісць питаня він робить виклик, або противно — замісць виклику робить питане. Де є кропка, щоби стати, він говорить протягло, і т. д. Отже через тоє хотяй би аматор вивучив ся своєї ролї на память як „Отче наш", то всьо до нїчого, коли він не буде вміти виражати речень.

Щодо самих аматорів то вони відограли свої ролї, як могли найлучше. Не буду розписувати ся за кождого зокрема, бо їх було аж 20, а се забрало би богато місця. Згадаю тільки за тих, котрі відограли більші і важнійші ролї. З артистичним знанем відограли свої ролї отсї аматори: Панна А. Кінаш в ролї Маланки, панна М. Сорока в ролї Теклї (жінки Капринця), панна А. Ґазда в ролї Юлїї, панна Н. Н. в ролї Марійки, панна М. Барила в ролї Ксенї, панна М. Ясна в ролї Андріянівної, п. А. Трач в ролї Капринця, п. Т. Витрикуш в ролї Василя, п. Й. Хомів в ролї Загребяка, п. А. Плескун в ролї начальника, п. Ю. Яремчук в ролї реєнтого, п. А. Борак в ролї Марка і Ю. Драц в ролї Помповича. Решта аматорів відограла свої ролї слабше. Спів винав слабо, а іменно тоді, коли співали „многая лїта".

А прикінци спитаю ся: Чому се представлене відограло ся в жидівській гали? Таж є в Ню Йорку Нар. Дім, котрий, як казало ся, має бути прибіжищем всїх Українців з Ню Йорку і околиці. А тимчасом воно так не є. Наші Українцї, так як і попередно, дальше волочать ся по чужих галях і замісць піддержувати Нар. Дім, підпирають жидів. Кажуть, що не було місця в Нар. Домі. „Як то не було?" — питаю. „Бо галя була занята". Ну, чиж то конче робити в суботу або в неділю представленя? А в инші днї не можна? А в пости не можна? Так, можна, тільки, розумієть ся, без танців. В однім роцї є 52 неділї і 52 суботї, то є 104 днї, в яких можна занимати галю в Нар. Домі на представленя. Отже, щоби всї товариства були задоволені з Нар. Дому (а є їх в Ню Йорку до 30), нехай одна половина товариств грає представленя, чи там робить балї, 4 рази до року, а друга половина — слабші товариства — нехай роблять 3 рази до року. І всї будуть тоді задоволені з Нар. Дому. Але тут брак солїдарности, брак любови братерської межи нюйоркськими Українцями. І доки такої любови не буде, то жиди ще і далї, сьміючись в кулак, будуть користати з нас. Маєте Нар. Дім, се ваша сьвятиня, відпирайте її, але сильно, бо ся сьвятиня стояти-ме тільки тоді, коли ви будете її підпирати. А нї, то вона може впасти і не скоро ви її вдруге підоймете.

Правдолюб.

З NORTHAMPTON, PA.

Театральне представлене.

Коли я почув, що в Нортгемптон мають ся відіграти представлене „Убийники", то мене взяла охота поїхати там на сьвята. Хоч я там маю вправді велику фамілїю і досить краянів, то однак не тягнуло мене так до них, як на те представлене, котре я вже видів кілька разів. Але я ще хотів побачити і послухати, як наші Нортгемптонцї ту штуку відіграють.

Отож віджалував я і центів і труду, і поїхав. Заїхав впрост до своєї фамілїї, якої на сьвята, а в понедїлок вечер пійшов на представлене. Приходжу на галю і дивлюсь: повно народу, як набито, хоч галя була простора. Якраз о пів осьмої піднесла ся куртина і виступив дякоучитель Михалїцький зі своїми школярами, котрі зачали співати гимн України і инші пісні. Співали вони так, наче хор ангельський.

По тім співі виступив о. М. Кузїв і пояснив публицї, яке се має бути представлене, і яка є його цїль.

Пізнійше виступив один хлопчик, Володимир Яремко, котрий віддеклямував вірш п. з. „До ух народу", за що дістав сердечні оплески. І мене самого здивувало, що така дитина так красно виголосила деклямацію, що і старший чоловік так би не потрафив. От таких діточок желаю кождій родині.

На останку зачало ся представлене. Щоби аматорів не перехвалити, а й не понизити, буду писати акуратно так, як вони собі заслужили. Ролю Гарасима Деруна відіграв Іван Стець дуже гарно. Ролю його жінки Гаськи відіграла Ксеня Деревяна знаменито, так як би справдїшна акторка. Ролю Грицька, війтового сина, відіграв Луць Демчук дуже красно. Ролю війтового вихованця відіграв Петро Федорович зовсім вдоволяючо, за що діставав часті оплески. Ролю Якима Багрія відіграв Микола Гурин так як би цїлком старий чоловік, поважно і виразно, за що дістав також оплески. Ролю його жінки Настї відіграла Катерина Яремко цїлком добре, тільки трохи затихо говорила. Ролю Марійки, їх дочки, відіграла Теодора Зембик. Та дівчина заслугує направду на велику похвалу, бо вона поводила ся на сценї так, як би передтим виступала десь у великих театрах. Честь їй за се! Ролї вартівників відіграли Марцін Придимірський і Тимко Ковальчук дуже гарно. Ролю парубка Леся відіграв Марцін Придимірський вдоволяючо. Ролю жида Герша грав Кирик знаменито. Ролю судії відіграв Стефан Кудрик таксамо добре; тільки зле зробив, що як жидови присягу читав, то він в той час штуркав йому до губи тою книгою, а то не пасує так. Загалом скажу, що всї аматори вивязали ся зі своїх роль дуже красно, крім одного вартівника (Охоцького).

Я від себе складаю всім аматорам і аматоркам щире слово подяки та желаю їм многих і благих лїт!

Честь і Вам, отче Кузїв, що дуже красно вдалисьте характеризацію поодиноких осіб. А й Вам, пане дякоучителю, належить ся щира подяка за то, що доложили свого труду і таке красне представлене вивчили. Честь Вам за се! Дай, Боже, щоби всюди знаходили ся такі трудящі і роботящі люди, а тоді нам засіяло би сонце яснїйше ніж дотепер.

Гість із Сімор, Конн.

Німеччина й Антверпія.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

На сю тему читаємо слідуючу статю в нюйоркській часописи „The Evening Mail" (з 13. мая):

„Кельніше Цайтунг" обстає при тім, що коли би навіть Німеччина згодила ся опустити Бельгію, вона не може віддати Антверпії, бо се було би великою втратою для Німеччини і її торговельної свободи.

„Пристань Антверпії є неоціненої вартости для промислових, торговельних і комунікаційних інтересів нашого заходу і полудня — пише „Кельніше Цайтунг". — Стратимо ми Антверпію, або будемо мати перешкоди користати з неї, то се значить стратити всьо, що Антверпія жертвує для більшої части Німеччини".

Се є і все було жерелом небезпеки для пан-Германців, що більша часть німецької заграничної торговлї відходила і приходила Реном через голяндський Ротердам і бельгійську Антверпію. Східна Німеччина є економічно независима. Промисловою Німеччиною є західна Німеччина, заселена мешканцями, які потребують привозу великої скількости поживи. В надренських краях і в Льотаринґії є осередки німецького сталевого промислу. В Альзації найвисше розвинув ся ткацький промисл. Баденський, віртемберський і баварський промисл стараєть ся використати ренську долину при помочи зелїзничих і водних доріг. Німецькі державні зелїзниці дають виїмкову тарифу, аби часть імпортів і транспортів сеї великої території заманити на Гамбурґ і Брему, але даремно.

Зелїзниці не можуть зрівнати ся з високо розвиненою водною комунікацією і ренські надморські пристані зростають рівночасно з промисловим розвитком західної Німеччини. В Ротердамі зцентралїзував ся імпорт таких важних сирівців, як збіже і зелїзна руда. Антверпія знова, задля своєї розгалуженої корабельної сїти, була найвигіднїйшою пристанию для вивозу мануфактури. Більшість кораблів лїнії Гамбурґ-Америка і Норт Джерман Ллойд, виїхавши з Гамбурґа і Бреми, мусїли поступати до Антверпії, щоби забрати західно-німецькі експорти.

Не можна предвидїти, чому Антверпія мала би служити лїпше, як би належала до Німеччини, ніж коли би вона належала до Бельгії. Без найменьшої перешкоди німецькі морські і річні пароплавні компанії позасновували там свої філїї або головні кватири. Німецькі банкирі і купцї творять значну часть торговельної громади в Антверпії. Бельгія була в дійсности безцловою торговельною державою, хоч і були там деякі цлові приписи, які трохи перешкаджали рухам німецьких товарів у пристанї.

Коли Німеччина задержить Антверпію, то се буде мати на цїли головно зріст Німеччини, а такого вчинку навіть торговельна конечність не зможе оправдати.

В кождій українській хаті повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

КОНЦЕРТ В НЮ ЙОРКУ.

В неділю 26. мая нюйорське товариство „Запорожська Січ" відсьвяткує 15-літний ювилей свого істнованя. Сьвято відбудеть ся в Народнім Домі, під ч. 217-219 Іст 6-та улиця в Ню Йорку. Початок точно о годині 5-тій пополудни. Се сьвято є получене з концертом і балем. Дальші інформації про се сьвято можна засягнути у нинїшнім числї „Свободи" на стороні 4.

Число членів і маєток українських організацій в Америці.

Із шістьох українських запомогових організацій у Злучених Державах, загальний маєток пятьох з кінцем марта 1918 року виносив $764.109.-61. (Місячний звіт Української Поступово-Робітничої Організації не виказує числа загального маєтку сеї організації; готівка в касі виносить $14.-415.39.) Після організацій ся сума приладає, як слідує:

Український Народний Союз	$450.823.94
Український Робітничий Союз	154.107.85
Провидінє	97.218.97
Народна Поміч	52.503.91
Згода Братств	9.454.94

Із шістьох українських запомогових організацій у Злучених Державах, загальне число членів чотирох організацій з кінцем марта 1918 року виносило 22.758 (Українська-Поступова-Робітнича Орган'зація і Провидінє числа своїх членів не подали). Загальне число 22.758 згаданих висше членів розпадаєть ся після чотирох організацій, як слідує:

Український Народний Союз	10.662
Український Робітничий Союз	5.449
Народна Поміч	4.405
Згода Братств	1.242

Кожда з повисших шістьох організацій видає свою урядову часопись. Український Народний Союз видає „Свободу"; Український Робітничий Союз видає „Народну Волю"; Українська Поступово-Робітнича Організація видає „Гайдамаки"; Провидінє видає „Америку"; Народна Поміч видає „Народне Слово"; Згода Братств видає „Нове Житє".

Осідком У. Н. Союза є Джерзи Сіти, Ню Джерзи; У. Р. Союза — Скрентон, Пенсильванія; У. П.-Р. Організації — Трентон, Ню Джерзи; Провидіня — Філядельфія, Пенсильванія; Народної Помочи — МекКіз Ракс., Пенсильванія; Згоди Братств — Олифант, Пенсильванія.

В таборі Девенза в Аєр. Масс., є лише два Українці.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Звіти виказують, що в таборі Девенза в Аєр, Массачусетс, є 7.280 жовнірів, матірною мовою котрих не є мова англійська. Вони в приближеню ділять ся на такі народности:

Французи	2.269
Італійці	1.354
Поляки	726
Німці	625
Шведи	389
Жиди	385
Росіяни	356
Греки	218
Португальці	168
Литовці	115
Еспанці	109
Турки	67
Мадяри	62
Вірменці	59
Ірляндці	42
Данці	41
Норвежці	37
Сирійці	36
Чехи	31
Словенці	28
Фінляндці	24
Велши	21
Голяндці	11
Альбанці	9
Араби	8
Румуни	7
Лотиші	5
Флямандці	4
Асирійці	4
Хінці	4
Українці	2
Болгари	2
Серби	2
Перси	2
Японці	2
инші	56

Смерть ініціятора 8-годинного дня праці.

У Вашінґтоні помер Ґабріель Едмондстон, визначний організатор робітничого руху в Злучених Держав і перший віцепрезидент, секретар і касієр Американської Федерації Праці. Він перший заняв ся організованем теслів і їх перший робітничий союз зорганізував в 1884 році. В історії робітничого руху він буде записаний нестертими буквами, бо він перший у Злучених Державах підніс клич про 8-годинний день праці.

З Українського Народного Дому в Ню Йорку.

(Спеціяльно до „Свободи").

В склад теперішного екзекутивного комітету Українського Народного Дому в Ню Йорку входять: Петро Задорецький, предсідатель; Петро Вільховий, заступник предсідателя; Іван Добрянський, секретар фінансовий; Дмитро Шагай, секретар рекордовий; Іван Гавришко, касієр. Ся екзекутива виконує ухвали і припорученя Малої Ради, в склад котрої входять представники всіх нюйорських товариств, які гуртують ся біля Народного Дому. Кожде таке товариство чи братство виделеговує до Малої Ради одного представника на кождих 25 членів свого товариства.

Доси до Українського Народного Дому належать отсї товариства і братства: Просьвіта, Запорожська Січ, Жеребецька Любов, Запороже за Морем, ґімнастичне товариство „Січ", Поморяни, Вільні Козаки Міста Львова, Богородчани, Народна Поміч, Українська Бесїда, Злучність Родимців, „Український Хор", Нова Січ, Теребовельська Поміч, Тисьмениця, Вільність в Америці, Могильниця, Зоря, товариство ім. Миколи Лисенка; братство св. Володимира, св. Юра, сестрицтво св. Ольґи (ч. 1.), св. Ольги (ч. 2.). Заявили свою готовість прилучитись до Народного Дому отсї товариства: ім. Тараса Шевченка, ім. Івана Франка, ім. Олени Січинської, і Воля.

Для веденя народної роботи в Народнім Домі є секції. Покищо є отсї секції: просьвітна, співацько-музична-драматична, ґімнастична, і домово-господарська. Просьвітна секція провадить: школу для дітий, курси для неграмотних, школу англійської мови, читальню і бібліотеку; про працю другої секції вже говорить сама її назва; члени ґімнастичної секції відбувають два рази в тижни фізичні вправи, в котрій то ціли закуплено ґімнастичних приборів на суму 416 долярів; члени домово-господарської секції учать ся вишивати, варити і т. п.

Тепер робить ся заходи осягнути дозвіл на провадженє вільного робітничого бюра, а також завести в Народнім Домі діточу стацію, то є — клїніку, вільну для дітий всіх національностий. Дня 2. червня б. р. Українська Народна Громада в Ню Йорку устроює перший раз від часу свого істнованя величавий фестин („пікнік") в Бельведер парку в Норт Біч, Лонг Айленд; чистий дохід з фестину призначений на У. Н. Дім.

„Христос не був пацифістом".

Др. Іван Рош Стратон, сьвященик одної баптиської церкви в Ню Йорку, виголошуючи минувшої неділї у своїй церкві проповідь на тему пацифізму (миролюбства), заявив, що Ісус Христос ніколи не розумів пацифізму так, як його розуміють теперішні його учителї. Христос уживав сили лише для оборони прав слабих і безпомічних. „Христос — казав др. Стратон — не був вибіленим пацифістом. Ті, які характеризують його яко блїдого, задуманого, недокровного пустинника, готового стати в обороні всякого безправства лише в імя мира, ті зневажають його. Христос ніколи не уживав сили у своїй обороні, але він уживав її в обороні прав инших, які були слабими і безпомічними. Я вірю в голос а не в кулю; в книжку, а не в метавку бомб; в здобутки праці, а не ножа. Я вірю, що сї принципи запанують вкінци у цілім сьвіті, але се прийде аж тоді, як незаконні держави центральної Европи і мале гніздо юнкрів, мілітарних малпюків і користувачів, будуть раз на все знищені."

Каже, що в бібліі є написано, що справа аліянтів не є справедлива.

В Довер, Ню Джерзи, заарештовано Петра Меца, Фармера із Сускасонни, і його сина Фріца під закидом нарушеня закона про шпиґунство. Кажуть, що Фріц Мец, якого увільнено від війска задля його релїгійних вірувань, виступав на публичних місцях з біблією в руках і з нею старав ся доказувати слухачам, що змаганя аліянтів не є справедливі. З такими арґументами Фріц і його батько готовились виступити публично на зборах Червоного Хреста в Сускасоннї.

Місцевости Пеканак і Лівінгстон, в Ню Джерзи, завели у себе прогібіцію.

Керенський приїзджає до Америки.

Серед московської кольонії в Ню Йорку поширились голосні слухи про недалекий приїзд бувшого російського премієра Александра Керенського до Злучених Держав. Одні кажуть, що Керенський прибуде вже в найблизших днях, другі знова заперечують сю поголоску, кажучи, що час прибутя Керенського до Злучених Держав є неозначений; однак правдою є, що Керенський прибуде, і то кораблем шведської компанії. Нюйорські большевики є дуже заалярмовані вісткою про приїзд Керенського, який має на цїли осягнути від американського правительства згоду на японську інтервенцію на Сибири і в той спосіб приспішити упадок большевицького правительства. Російські крайні соціялісти, які складають ся головно з Жидів, попираних Гілквітом і Трахтенбергом, вже наперед висловили своє негодованє Керенському; їх однак є в Ню Йорку незначна скількість, а майже ціла московська кольонія приготовляєть ся уладити Керенському велику овацію.

З руїн фабрик в Окдейл видобуто вже 91 трупів.

Наслідком великої експльозії у фабриці „Етна Кемікал" компанії в Окдейл, 16 миль від Пітсбурга, Па., яка лучила ся в суботу (18. V.), стратило житє кілька десяток людий. Скільки як раз людий упало жертвою, годї напевно знати, але доси з румовищ фабрики витягнено 91 трупів, а 94 особи находить ся по шпиталях. Нема доси найменьшої вісти ще про 190 робітників. В часї експльозії у фабриці працювало 500 робітників.

Посадник Сомміту оскаржений о 100.000 долярів відшкодованя.

Віліям Рандольф Герст, „король американських ґазет", оскаржив Руфорда Френкліна, посадника місцевости Сомміт, в Ню Джерзи, о 100.000 долярів відшкодованя за се, що він заборонив продавати у своїй місцевости Герстові ґазети. Адвокат, який заступає Герста у процесї проти Френкліна, каже, що акція сього останного шкодить інтересови видавництва.

Жадає перетопити німецьку статую.

Сенатор Ґаллінґер піддав пропозицію перетопити статую Фридриха Великого і зужити її на виріб амуніції, яку ужилоб ся на боєвім фронті проти Німців.

Посадник міста Ню Йорку, Іван Гайлен, задумав установити мирову комісію з 15 членів для полагоджуваня робітничих непорозумінь. До комісії війде пять членів від міського правительства, пять від праці, пять від капіталу.

В околици Ґрінвіл, Ню Гемпшир, горять ліси. 700 акрів ліса, разом з господарськими будинками і складами дерев, вже згоріло. Торговельне і промислове житє в місті Ґрінвіл завмерло, бо всі гасять огонь.

Оплата листа, перевожуваного воздушною почтою, яка пічне курсувати від 15. мая на лінії Ню Йорк-Філядельфія-Вашінґтон, буде виносити 24 центи.

Союз плюмберів ч. 581, в Ганнібаль, Мізури, виграв страйк проти плюмберських контракторів. Страйк тягнув ся два роки і вкінци обі сторони прийшли до порозуміня. Контрактори признали юнію і згодились на 40% підвишки платні.

В Джорджії злінчовано двох Муринів.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Ленін в очах Горкого.

У своім органі „Новая Жизнь", славний московський письменник Максим Горкий характеризує Леніна в сей спосіб: Ленін є одним з найвизначнїйших людий соціялістичного „інтернаціоналізму". Він є дуже учений і має всі здібности „шефа", включаючи й абсолютну моральну буйдужність, яка для нього є конче потрібна. Підчас оказій йому не бракує деяких сентиментальізмів, але в тійсамій хвили йому бракує милосердя для народних мас. І він вірить, що він має право переводити грізні досліди на російськім народі. Знуджений війною, і дуже нещасливий, сей нарід заплатив уже за Ленінові „досліди" тисячами і тисячами голов. Се ще буде коштувати його десятки тисяч більше. Однак ся грізна траґедія ніколи не задоволила Леніна, бо він є рабом догми, а його партійники є його рабами. — Ленін не знає народу. Але Ленін знає, зі своїх книжок, як піднести маси і як зворушити у них найдикші інстинкти. Працюючі маси є для Леніна тим, чим мінерали є для металюрґіста. Чи можна із сих мінералів побудувати соціялістично-народну державу? Розумієть ся, що ні, і Ленін про се не сумніваєть ся. Але чому не пробувати? Що Ленін стратить, коли заходи не вдадуть ся? Нїщо. — Ленін працює, наче хеміст у своїм ляборaторії, але хеміст працює над неживою природою, а Ленін противно — робить досліди на животинах. І се, що хтось побудував а він знищив, є в нього найлїпшою роботою. Ленін веде революцію до руїни. Сього не дасть ся заперечити.

Протицісарська партія.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 22, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Віденський кореспондент берлінського „Таґеблят-у" доносить, що в столици Австрії повстала нова партія, так-звана „Партія Проти Цісаря Карла", до якої належать визначні особи з віденських двірських кругів. Між прихильниками нової партії є богато членів австрійської шляхти і особистих приятелів покійного цісаря Франц Йосифа. Головним арґументом прихильників сього союза проти цісаря Карла є закид, що він находить ся цілковито під впливами цісаревої, яка, будучи княжною з дому Парма, не хоче перенятись австрійськими поглядами на високу державну політику.

Родимці! Купуйте календар Українського Народного Союза, який коштує разом з пересилкою тільки 50 центів.